

10000.—
15000.—
59873.—
92921-75
4049 41

181844-16

16491-89
547-28

17039 17

m. p.

kel össze-
n levőnek,
eggel, mint

amu m. p.

4049 frt
00 frtnak
44 frt 41
biró, közs.
lmazására

hó 20-án

özs. biró.

Szerkesztési Iroda:
Nagy-Becskek,
Zápalya-utca 1-6 szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.
Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápalya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.
Telefon szám 21.

TORONTÁL

PULITIKAI NAPILAP.
Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Hirdetési Árték:
Egész évre ——— 12 fr.
Félévre ——— 6 „
Negyedévre ——— 3 „
Egy hónap ——— 1 „
— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadjatnak el
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknban
MAGYAROK MINDEN NAP
vasár- és ünnepnapok kivételével.

Nagybecskerek, 1897.

XXVI. évfolyam, 20. szám.

Kedd, január 26.

Farsangi téma.

Nagybecskerek, január 26.

Tessék elhinni, hogy beteg társadalmunk egész kórisméjét — hogy orvosi műszóval fejezzük ki magunkat — megállapíthatjuk egy báli mulatságon, tehát van a mulatságoknak hasznos levonható morálja. A bálokon fásultság, unalom és szeretlen túlköltekezés észlelhető. A jókedv fordított arányban áll a rája költött pénzzel s minél fényesebb a parkett, annál spleenesebb a hangulat. Többé-kevésbb minden bálon résztvesznek azok, a kik a társadalmi bon-tonnak áldozatot hoztak anyagi romlásuk elősegítésével, többé-kevésbb minden bálon megjelenik az üzleti számítás, vagy a neveléses nagyralátás, mely társadalmi torlaszokat alkot s az ugynevezett demokratikus közfelfogást valóssággal kompromittálta.

Ezzel szemben valóban bölcseknek kell tartanunk a letűnt kor szórakozásait, melyek felől bezzeg nagyon alacsony véleményt táplálunk, mikor e mulatságok szebbek, jobbak, erkölcsösebbek, izlesebbek, de mindenek felett olcsóbbak voltak.

Hajdan — és e tekintetben ne méltóztassék valami ásatag kort érteni — nem varázsolták a vixos parkett helyeit a délszaki vidék tündérkertjévé, nem osztogattak százakba kerülő és sokszor a jótékony céloktól megvont finom tánczrendeket a hölgyeknek és mégis szebbek voltak a mulatságok, ha a selyemkultusz s gyémántvilág káprázatos jelenjére gondolunk is.

Kell-e bizonyítgatnunk, hogy e mulatságok kedélyesség dolgában is pártatlanok valának, vagy hosszabb szót tűzünk-e ahhoz, hogy akkor nem emberkiállítás, drágaságok tárlata volt a mulatság, hogy nem tisztán a jó parthie, ez a különben kétesértékű férj vagy hozomány volt a czél, ekként tehát erkölcs dolgában kifogásokat sem lehetett támasztani.

De izlensebben is tudtak akkor mulatni, nem fajult el vitustánczozás a magyar csárdás, nem csillár alatt ásitó,

kora-öregedett ideg-zsábás frakkosok foglalták el a tért, értve a csillár alatti területet.

Hogy meg olcsóbbak voltak e mulatságok, azt minnek színezzük, szinte halljuk a lányos apák sóhajtásait.

Most mindég farsang van, azért nincs mulatság soha. Most sem a közszokás tisztelete nem áll az ellen, hogy egyháziilag tiltott napokon mulatság ne essék, se kötelező egyházi törvény, a hatóság elkölsrendőri szigora nem szól bele, mulassunk, könnyelműsködünk.

És aztán a permanens tobzódás utját állja a jó kedvnek.

De utját állja más is: a fényűzés szertelensége. Nem lehet a gondba borult ember jókedvű. A mostani mulatozások csillogásra vannak berendezve általán: a takaróból tovább nyújtózkodó keserűség és fanyarság minden emberismerőt meg fog lepni a mostani bálokon.

Pedig a sikert micsoda más tényezők munkálják a régihez képest! A jó közlekedési eszközök. Eddig vasutak hiányában, napokig tartó kocsiszás és szánkázás után jutott el az arany ifjuság, de ha eljutott nem affektált, nem volt életunt, kimerült és lusta, hanem a fiatalos vére, a fiatal-ság irigylet heve tört ki őszintén.

Tessék elhinni, szép az a demokraczia elvben és közéleti intézményekben; de az is bizonyos, hogy a farsangi mulatságok a demokraczia érvényét nem nagyon mutatják.

A mulatban legalább őszinteség volt. A régiiek társadalmi különválása előkelő társaságokat hozott össze, melyek finom neveltség és nemes izlés szerint tudtak mulatni, élvezeteikben az idealist, a szépet és választékosat keresték: ellenben a demokraczia tömegeket teremtett, melyek elemei se izlés, se intelligencia, se nevelés tekintetében nem illenek össze s mégis benne a nagyzólot kottériák tanját ütnek.

A demokraczia nivelláló ereje letörülte a farsangi mulatságok idealismását, finomságát, kedélyességét.

Valóban úgy van! A kedélynek tobzódó sivárságát látva, szinte kedves meglepéddel tölt el, hogy megöregedtünk. Sajnáljuk a mai lányokat és azt a fiatal-ságát, melynek csak unalma, ideg és lélekrontó szertelenségei vannak, hogy báli terméink börszévé és tárlattá vált, a hol csak azoknak van a lányok közül „kereslete,” a kiknek van számba vehető telekkönyve.

Ezeket szinte „tuljegyzik” ezen a sajátságos börszén.

HIREK.

Tájékoztató.

Január 26. Szerbgyházi dalegylet beszedája.
Jan. 30. A könyvnyomd. önképzőkörének tánczestélye.
Február 1. Izr. nőegylet mulatsága.
Febr. 1. A Magyar Olvasókör estélye.
Február 6. Vasuti hivatalnokok tánczestélye.

A gőzfürdő naponta reggeli 6 órától nyitva van; nők részére kedden és pénteken délután.

Közygyülések.

Jan. 26-án d. u. 2 órakor, Nbecsk. németnyeg. földbirt. szöv.
Január 28-án d. u. 1 órakor, N.-szárcsai takp. részv. társ.
Jan. 30-án d. e. 10 órakor, Tkanizsai közp. takp. részv. társ.
Január 31-én d. u. 3 órakor, N.-becsk. önkéntes tüzoltó t.-st.
Január 31-én d. u. 3 órakor, Perlaszi járási takp. részv. társ.
Január 31-én d. u. 2 ó., Nbecskereki munkás képző egylet.
Jan. 31-én d. e. 11 ó., Tor.-Ozora első tak.- és előleg szöv.
Január 31-én d. u. 2 órakor, Zichyfalvai tak. és hitelegylet.
Február 1-én d. u. 4 órakor, Nbecskereki takarékpénztár.
Február 2-án d. e. 2 ó., Nbecskereki népbank részv. társ.
Február 2-án d. u. 1/2 órákor, Kükéházai tak. és hitelszövetk.
Február 3-án d. u. 3 órakor, Tor. megyei tak. és hitelbank.
Február 4-án, LÁ árföldi új tak. és előlegezési szövetkezet.
Febr. 7. Orsz. vörös k. e. nagybecsk. főtanács közgyűlése
Február 14-én d. e. 11 órakor, N.-Kömlösi népbank.
Február 11. d. u. 2 órakor, Perlaszi új tak. szöv.-tkezet.
Feb. 14. d. e. 10 ó. Beodra karlovai tak. és előleg szövetk.
Február 14. d. e. 11 ó. Beodra karlovai önszervező szövetk.

— A miniszter a tanfelügyelőkhöz. Wlasics Gyula vallás és közoktatásügyi miniszter körrendeletben hívja fel a tanfelügyelőket arra, hogy az iskolálatogatást az eddiginél is jobban gyakorolják s fordítsanak kiváló figyelmet a tanítás ellenőrzésére. Első sorban gondosságukba ajánlja a miniszter körrendelete, hogy a nem magyar nyelvű iskolákban a magyar beszéd gyakorlását tartsák szem előtt és egyben iparkodjanak a mindinkább terjedő bürokratizmust kiküszöbölni munkásságukból.

A „TORONTÁL” tárczája.

Egy torontáli Nimrod Indiában.

Mint a „Torontál” olvasói tudják, Tallián Emil, a törökkanizsai járás főszolgabiraja néhány hét előtt elutazott Lono vic s Pál földbirtokos kíséretében Indiába tigrisvadászatra. A főszolgabiró ur most a „Budapesti Napló”-nak a következő érdekes levelet írja:

A suezai csatornán, január 17-én.

Tegnap este hagytuk el Port-Saidot és most vigan vitorlázunk a csatornában. Utunk Triesztből az első három napon kellemes volt. Az egész társaság, mely 14 tagból áll, köztük Schmucker G. konzul feleségével eléggé vegyes ajku. Van köztünk természetesen angol is, egy csuf és vén ember, Perzsiába igyekszik vadászni. Eleteben már sok oroszánt lött. Folyvást utazik és folyvást untatja az utitársait. Egyébként úgy látom, hogy valóságos globe trotter. Eléggé kedves öreg uriember, nem lehet vele kibírni, oly előzékeny. Az asszonyokat untalan csu'kerlikkel, a férfiakat óriási bockokkal tartja. Engem speczialiter nagyon megszeretett és megajándékozott egy angol pipával, egy bottal, afrikai körütyjából származó fotográfikkal, a melyeket ő maga vett föl. Másik utitársam egy angol ezredes a bengáli csapattestől. Sok érdekeset mesél, Melabara és környékéről. Meg is hívott magához egy pár napra, azzal a biztosítással,

hogy vadászat dolgában teljesen kifog elégiteni. A ig negyven éves. Még két évig marad idegenben és akkor 8000 forint nyugdíjjal hazamegy. Ha Indiába megyek — amit most még bizonyosan nem tudok — az esetre egy időre nála maradok. Itt van tovább egy német származású kalkuttai kereskedő, a csinos angol feleségével, aki azonban jól beszél németül is. Meg kellett fogadnom, hogy kalkuttai tartózkodásom alatt meglátogatom őket. A derék német adott vagy tíz darab ajánló levelet India különböző pontjaira, ezekben barátjait s alárendeltjeit felkéri, hogy nekem vadászataimban segítségemre legyenek. Gazdag ember lehet, mert kalkuttai nagy fötelepen kívül hat helyen vannak főktelepei. Gyapottal és teával kereskedik.

Schmucker és felesége is lefoglaltak már Bombayra és miután nagy barátságot kötöttünk, valószínű, hogy Bombayból, ha ugyan kiszállok ott, egyhamarjában nem fogok tovább juthatni. Schmucker is számtalan ajánlattal látott el, most már meg vagyok győződve, hogy vadászat tekintetében jó dolgom lesz.

Tegnap Port-Saidban benéztem Cookhoz, hogy a bombayi híreket megtudjam. Még mindig ugyanaz az ember van ott, aki két év előtt is ott volt. Nagyon megörült a viszontlátásnak, de sajnos, igen rossz híreket közölt Bombayról. A legutóbbi távirat szerint naponként 150—170 ember pusztul el pestisben. Több mint 200,000 ember elhagyta a várost, melyben az összes boltokat hatóságilag bezárták s a vásárokat is beszüntették. Most csak az a kérdés, hogy mi lesz okosabb;

két napig a hajón vesztegelni Bombayban, éppen azon városrész előtt, ahol a betegség legjobban pusztit, azután tovább menni Ceylonba, vagy a hajóról kiszállni, mindjárt a vasutára hajtatni s atzónázni Kalkuttába. Sok szót az egyik, de sok a másik kombináció mellett is, s így nehéz lesz az elhatározás. Schmucker és a felesége amellet vannak, hogy menjünk Kalkuttába.

Lonovics elég jól érzi magát. A tengeri betegség, amelytől nagyon félt, éppenséggel nem bántotta, pedig az utolsó két nap Port Said előtt eléggé kellemetlen volt. Egy napon at magam sem tudtam enni semmit; ő azonban a kápitányyal s még két utassal elejétől végig ette az egész menüt. Port Saidban az arabok kihozták sodrából, elkezdett idegeskedni, de aztán belátta, hogy ezzel nem sokra megy velük s megnyugodott sorsában.

A hajón nagy kényelemmel vagyunk el látva, Lonovicsnak és nekem is külön külön három ágyas nagy kabinunk van; akár tánczolni is lehetne benne. De öreg hiba, hogy nincs a hajón mosónő. Ez annál nagyobb baj, mert nem voltunk reá elkészülve s ha Colomboba megyünk, akkor még 15 napig tart az ut s ezenkívül öt napig quarantine-ban kell maradnunk, úgy hogy a legjobb esetben csak január 28-án szállhatunk partra. Holnaptól kezdve, a mikor bejutunk a Vörös tengerbe s vele a hőségbe, sztrájkolni fogunk az asszonyokkal szemben s nem megyünk többé feketében az ebédhez, hanem utazó ruhában, flanel inggel.

Tallián Emil.

A hivatalos melléklet 18. számával.

— Száva napja. Görög keleti szerb polgártársaink az egyház egyik fő védő szentjének, szent Szávanak, ünnepét ülték meg a mai napon. Ez alkalomból délelőtt 1/10 órakor nagy ünnepi isteni tisztelet volt a belvárosi szerb plébánia templomban. Este, mint megírtuk, a szerb fiatal-ság bessedát rendez a színházban.

— Hymen. Ifjabb hajniki Bobor Gyula, okleveles gazdász és tartalékos honvédhuzár tiszthelyettes Ellemérről eljegyezte özvegy dragomirestei Vlachovits Szilárdné született Triebel Paulina leányát, Melaniet Temes-mesvárról.

— Kinevezések a szerb klerusban. Brankovics György patriárcha a beocsini zárda főnökhelyettesét, Telesky Pláto archimandritát a krusedoli zárda főnökévé és Bogdanovics Luczian budai püspöki vikáriust a beocsini zárda főnökévé nevezte ki.

— A nagybecskereki magyar olvasókör tegnapelőtt tartotta meg saját helyiségében rendezési közgyűlést a tagok nagy részvéte mellett. A közgyűlés legfőbb tárgyát a tisztikar a választmány megválasztása képezte. Elnöknek nagy lelkesedéssel választották meg újból báró Feilitzsch Berthold kamarást, megyei főjegyzőt. A többi választások szintén egyhangulag történtek, jelölés annak, hogy a kör tagjai között mint eddig, úgy most is a legnagyobb egyetértés uralkodik. A tisztikar a következő: Elnök: Báró Feilitzsch Berthold, I. alelnök: Klacsó Károly, II. alelnök: Dr. Várady Imre, hásnagy: Végh Károly, ügyész: Dr. Kardos Samu, titkár: Ország Péter, pénztáros: Tamásy Csepán Endre, ellenőr: Bálint Géza, jegyzők: Todoresz Miklós, Szelle Mihály, Rottenberg Béla és Poor István, könyvtáros Gramma Döme, kőrgazda: Kiss István. Tiszteletbeli állások: Tiszteletbeli elnökök: Rónay Jenő és Papp Géza, tiszteletbeli tag: Steinbach Antal. A titkári jelentés után örvendetes tudomásul szolgált a vigalmi bizottság jelentése az eddig tett és az ezután tervezendő multságok rendezését illetőleg. A kör vigalmi bizottsága elkövet mindent, hogy a régi kedélyes felolvasó-estélyekkel, mint valaha, kellemes szórakozást nyújtson tagjainak és a közönségnek egyaránt. A mint már jelezve is volt február 1-én szintén lesz egy ilyen érdekes hangversenyyel egybekötött felolvasó-estély, a mit táncz fog követni. Az estélyre szóló meghívókat a napokban szét is küldte a rendező bizottság, a mely ez uton is felhívja azokat, kik olyanokat tévedésből nem kaptak s arra igényt tartanak, hogy aziránt a kör bármely tagjánál vagy a kör helyiségében jelentkezzenek.

— A vidéki rendőrség államosítása. A belügyminiszteriumban a törvényhatósági joggal bíró városok rendőrségének államosításáról szóló törvényjavaslat már elkészült. Mivel azonban az elhalaszthatatlan kiegészítési törvények egyéb szervek törvények előreláthatólag huzasabb ideig foglalkoztatják a törvényhozást: a vidéki rendőrség államosításáról szóló törvényjavaslat a legjobb esetben is csak a jövő tavaszon kerül a képviselőház elé. Mivel a rendőrség államosítása a kormány belpolitikai programjának egyik legsarkalatosabb része, akkor az ismét elkészült törvényjavaslat a jövő évben mulhatatlanul a parlament elé kerül. Az addig terjedő időt a belügyminiszter arra fogja felhasználni, hogy kidolgoztassa azokat a fontosabb rendelkezéseket, amelyek a törvény életbe lépése után a most már egységessé tett municipális rendőrség szervezetét és működését szabályozzák. Az államosítás kérdésével a pénzügyi részét szintén tanulmányozza a miniszterium, s a törvényjavaslatnak a parlament elé leendő terjesztésével egyidejűleg a municipális államrendőrség költségvetése is elkészül s már az 1899-iki állami költségvetés keretébe beilleszthető lesz.

— A husvét. Rómából híre jön, hogy a pápa a husvét ünnep dátumát meg akarja állandósítani. A husvét ünnepe most egy nagy időköz terminusai között váltakozik. Ezt megszüntetni tervezi a szent atya. A terv, ha megvalósul, meg fogja szüntetni a régi husvét vitát, amelyik egyrészt ragaszkodott a holdjárás időszámításához, másrészt a zsidó husvétszámítástól mégis elütő terminusokat keresett. Gyakorlati jelentősége pedig az volna e reformnak, hogy általa a katolikus ünnepeknek egész sora, amelyek a husvét időpontjához alkalmazkodnak, fix határokat nyernek.

— Eljegyzés. Pollák Frigyes nagyszentmiklői póstahivatalnok eljegyezte Putnoki Emilie kisasszonyt.

— Schlaeger Antónia Nagybecskereken. A bécsi opera hírneves énekesnője a jövő hónapban magyarországi körútra indul s ez alkalommal betér Nagybecskerekre. Zenekedvelők körökben az érdekes hangverseny iránt már most is nagy érdeklődés mutatkozik. Előjegyzéseket a Mangold-féle könyvkereskedés fogad el.

— Taedium vitae. Sztanizsán Zsigmond csentai jegyzőgyakornok, Sztanizsán csentai g. keleti plébános fia, mint bennünket értesítene, a napokban öngyilkos lett. Az alig husz éves fiatal ember, ki egy idő óta buskomorságban szenvedett, mellének szoritotta a vadászfegyvert és elsütötte. A serétek a hátán jöttek ki, ő maga pedig kilencz órától elkinlódott egész esteli tizenegyig, a mikor kiadta lelkét. Öngyilkosságára nézve azonban semminemű felvilágosítást nem akart adni. Azt hiszik, hogy életunalom ölte meg Sztanizsánt.

— A vidéki hírlapírók szövetsége. A vidéki hírlapírók szövetsége tegnapelőtt délután tartotta első igazgatósági ülését a Pannónia szállóban. Jelenvoltak Kulinyi Zsigmond elnökön kívül Szávay Gyula alelnök, Hindy Árpád, Békeffy Antal, Palócs László, Rábel László, Hegyi Jenő és Rummy Sándor igazgatósági tagok. Az igazgatóság az alapszabályokat végleges szövegezésben elfogadta s most felterjeszti a miniszterhez. Ugyancsak elfogadta az igazgatóság az ügyrendet is. Most azután sorra kerültek az egyes városok jelentései, mint Arad, Temesvár, Szeged, Győr, Pécs, Sopron és Debrecen városoké, ahol már mindenütt nagyban folynak a munkálatok a vagyonyújítás érdekében. Eddig huszonhat város 87 hírlapíróval lépett a szövetségbe. A szövetségnek eddig 42 alapító és 275 pártoló tagja van, ami körülbelül hatezer forintnyi összegnek felel meg. Az egész vonalon megindult egyöntetű munka a legszebb reményekre enged következtetni s az előjelek után itélve tavaszig a szövetség vagyona 25—30 ezer forintra emelkedik. Ekkor azután végleg megalakul a szövetség nyugdíj- és segélyalapja.

— A temesváriak a vidéki újságíróknak. Az első estély, melynek tiszta jövedelme a vidéki hírlapírók nyugdíjalapját van hivatva gyarapítani, Temesvárott zajlott le. A megyeház díszterme zsúfolásig telt meg ez alkalommal előkelő közönséggel. A műsor csupa érdekes számot nyújtott. Lendvai Miklós „Temes megye nemesi családjai“ cz. művéből egy épp annyi tudással, mint szellemmel megírt fejezetet olvasott fel, Gassner, a jöhrü zongoraművész briliáns technikával játszotta Deschan alispán operájának egy részletét, Tóvölgyi k. a. nagy hatással szavalta Walter Scott költeményét, majd Herczeg Ferencz ült a felolvasó asztalhoz és felolvasta legújabb novelláját: „Mi tetszik az asszonynak.“ A zseniális író szellemes munkájáért s azon előzékenységeért, hogy tehetségét vidéki íróársai szolgálatába állította, viharos taps jutalmazta. Nagy tetszéssel találkozott Waldstätten főhadnagy előadása Röntgen sugarakról, s nem kevésbé tapsolták a Ledovsky nővérek énekét. Az estélyt társasvacsera követe a Korona-herceg szállóban.

— Kurucznoták Nagybecskereken Rác Gyula, a mi kedvelt primasunk holnap este a Magyar Királyban a Káldy-féle kurucznotákkal fogja mulattatni a közönséget.

— Hatszáz tanu egy pörben. Az annak idején nagy szenzáció tárgya volt a náköfalvai takarékpénztár, a mely csödbe jutott és vezető emberei, igazgatósági tagjai ellen család bukás büntette miatt a vizsgálat ez ideig folyt. Ebben a bűnyben holnap kezdik meg a nagy-kikindai királyi törvényszék előtt a végtárgyalást. A teljes joggal monstre pörnek nevezhető ügyben hatszáz tanu van beidézve, s a bíróság husz napra tervezi a tárgyalást; valószínű azonban, hogy egy egész hónapon át el fog tartani.

— Veszett eb. Zombolyáról írják, hogy a szomszédos Czeruya községben a napokban egy veszett eb rémitgette a lakosokat. Az eb megmarta Pázmány Keresztély 9 éves fiát, kit azonnal fölszállítottak a Högyes-féle intézetbe.

— Öngyilkosság. Zombolyán a napokban ugyancsak megunta az életét Harter Jakab cipész. Minthogy pedig az unalom sok boldog dolog szülőanyja, Harter is azt tette, a mit már anyai elődje: felakasztotta magát a szomszédja udvarában egy fára. Mire észrevették, már kiszivedett.

— Munkácsy képe. Az „Ecco homo“, Munkácsy Mihálynak legutolsó nagy alkotása, melyben a kiállítás tartama alatt oly sokan gyönyörködtek, most már igen sikerült másolatban szerezhető meg. Ez a másolat a színezésben és a plasztikában egyaránt méltó az eredeti festményhez és valóban művészi értékkel bír, a keret pedig oly szép, hogy minden szalonnak díszére válik a Munkácsy festményének ez a másolata, melyet a kiadó társaság 16 hónapra terjedő részletekben 32 forintért árusít. A kép másolásának jogáért a vállalat a művésznek 75 ezer forintot fizetett, így hát arra számított, hogy sok példányban fog rajta tudni. A másolat a Rózsa szálloda 6. szám alatt a vállalat képviselőjénél, Verme Dezsőnél tekinthető meg.

— Ezüst menyegző. Frisch Gyula verseczi szeszgyáros és neje született Thier urnó, f. hó 16-án ünnepelték meg nagyszámú családtagok körében házasságuk 25 éves évfordulóját.

— Körözések. A pancsovai kir. törvényszék Vaján Döme, recte Péter homolici illetőségű, gör. keleti vallású, 28 éves, nő dijakot, aki hivatalos sikkasztás és Riegler András 39 éves, róm. kath. vallású csavargót, aki lopás büntetével van vádolva, körözötti és nevezettek kézrekerítése iránt az összes hatóságok megkerestek.

Gyászrovat.

† Borzecky Sándorné.

Mint őszinte részvétellel értesülünk, Torontál vármegye egyik legelőkelőbb családját, a zombori Rónay családot, súlyos csapás érte. Tegnapelőtt, vasárnap ugyanis rövid szenvedés után kimúlt az élők sorából lovag kozarci Borzecky Sándor cs. és kir. zsidás százados neje, született zombori Rónay Sarolta, Rónay Jenő főispán, Rónay János országgyűlési képviselő és Rónay Ernő földbirtokos nővére.

Az elhunytban egyike azon uri nőknek halt meg, kikkel mind ritkábban találkozunk ez életben. Kedves vonzó egyénisége, keresetlen egyszerűsége, mely mindig karöltve jár az igazi előkelőséggel, rokonszenvesse tette mindenki előtt, kinek alkalmá volt e páratlanul szerte terjedő urnóval érintkezni. S ha végül hozzátesszük, hogy a megboldogultat az isten kitüntette azzal a végtelen szívósággal, mely a Rónay család összes tagjait jellemzi, úgy természetesnek fogja találni mindenki, hogy elhalálózása mély gyászba döntötte nemcsak legközelebbi rokonait, de mindazokat, kik ismerték finom lelkületét, nemesen érző szívét. Béke hamvaira! Aldás emlékére!

A család a következő gyászjelentést adta ki:

Lovag kozarci Borzecky Sándor cs. és kir. nyugalmazott zsidás százados, a hadi érdemkereszt tulajdonosa; ugy saját mint gyermekei Leo cs. és kir. huszárhadnagy, Ella, Henriett és férje erdődi gróf Pálffy László, cs. és kir. tartalékos huszárfőhadnagy és Pál, valamint összes testvérei, rokonai és barátai nevében megtört szívvel jelenteli feledhetetlen nejének kozarci Borzecky Sándorné, született zombori Rónay Saroltának a halotti szentségek ájtatos felvétele után, életének 53 ik, boldog házasságának 28 ik évében f. hó 24-én rövid szenvedés után történt gyászos elhunytát. A kedves halott hült teteme f. évi január hó 26-án d. e. 10 órakor tartandó gyász-mise után a róm. kath. szertartás szerint fog a kis-zombori családi sírboltba örök nyugalomra helyeztetni. Béke poraira.

Módosról írják, hogy néhai Lebánovics főszolgabíró édesanyja a napokban Budapesten meghalt. A holttestet tegnapelőtt Módosra hozták le és ott is helyezték el a családi sírboltban. Nyugodjék békében!

Közgazdaság.

A nagybecskereki takaré- és előleg-egylet mint részvénytársaság.

Lapunk tegnapi számában megemlékeztünk e kitünően vezetett intézet közgyűléséről. Alább egész terjedelmében közöljük az igazgatóság jelentését, melyből a nagy közönség kiveheti, mily szolid alapon dolgoznak a nagybecskereki pénzintézetek. A jelentés így hangzik:

Tisztelt közgyűlés!

A lefolyt 1896. évre vonatkozó mérleget és zárszámadásokat következő jelentésünk kapcsán van szerencsénk bemutatni:

Az év elején a tőzszeszavarak folytán még uralgott pénzfeszültség már január hónapban kedvezőbb fordulatot vett és koronkénti magasabb kamatlábtól eltekintve, pénz csaknem az egész év folyamán könnyen beszerezhető volt.

Az évek óta tartó pangás után, mely alatt a gabnárak folyton alábbszállottak, végre az elmúlt évben kedvezőbb körülmények állottak be és a gabnatermének oly árakat értek el, minőket gazdáink alig remélhettek; de vidékünkön a gyengébb termés következtében — különösen a kisebb gazdák — a jobb árak beálltával buzakészlet felett már alig rendelkeztek és hitelüket igénybe venni voltak kénytelenek, mi a váltóleszámitolási üzletágban kifejezésre is jut és forgalmunk az előző évit felülmuta.

A hitelnyújtásnál gyakorolt óvatosságunk dacára egy vidéki takarékpénztár csődbejutása folytán lényegesebb veszteség érte intézetünket és habár kilátásunk van ezen követelésünk egy részét még behajthatni, 7497 frt 84 krt könyveltünk kétesek számlájára.

A múlt évben 93,000 frtra emelt tartalékalapunk a hozzácsatolt kamatokkal és részvényátíratási díjakkal 97,666 frtra rug és a nyereséyből 2334 frtnyi ellátással alapszabályaink 54. §-a szerinti 100,000 frtra egészítettük ki most és tovább szaporíttatni nem fog; miért is különleges tartalékalap létesítése iránt a jövő évben fogunk indítványt tenni.

Összforogalmunk az elmúlt évben 58.507,264 frt 6 kr. volt és az előző évi 52.443,315 frt 20 krral szemben 6.063,948 frt 86 krral emelkedett; a forgalmat az egyes üzletágakban a következőkben terjesztjük elő:

Leszámitolási üzlet.

1896. jan. 1-én tárczámban volt	3054 darab váltó	1 246,592 frt 21 krral
1896. évben leszámitoltatott	14410 db váltó	6 065,887 frt 22 krral
összesen	17464 d. v.	7 312,479 frt 43 kr.
1895-ben volt	18413 db. váltó	7 203,439 frt 14 kr.
tehát a múlt évben	949 drbbal kev., de nagyobb összegben.	109,040 frt 29 krral
1896-ban beváltat.	13834 darab	5 497,748 frt 44 krral
1896. végén visszleszámitolással volt	962 darab	690,395 frt 45 krral
és 1896. végén a tárczámban maradt	2668 darab	1 124,335 frt 54 krral
tehát váltóállományunk a mérleg szerint	1896 év végén	3630 darab
		1 814,730 frt 99 kr,
az 1895. évi	3704 db	1 699,131 frt 81 krral
szemben kevesebb	74 darabbal, de	115,599 frt 18 krral
magasabb összegben.		

Visszleszámitolás.

1896. jan. 1-én visszleszámit. alatt volt	650 darab	452,539 frt 60 kr
1896. folyamán visszleszámit. alá adatott	6006 darab	4 551,492 frt 50 kr
összesen	6656 db	5 004,032 frt 10 kr
bevált.	5694 db	4 313,636 frt 65 kr,
maradt 1896. végén	962 darab	690,395 frt 45 kr
visszleszámitolás alatt.		

Jelzálog kölcsönök:

Allása 1896. jan. 1-én volt	31 878 frt,
1896-ban kiadatott	500 frt,
összesen	32 378 frt,
visszafizettetett 1896-ban	4 388 frt,
maradt 1896. végén	27 990 frt,
vagy 3888 frttal kevesebb mint 1895 ben.	
Előlegek érték papirokra:	
1896. január 1-én volt	27 708 frt 08 kr.
adott előlegek	82 220 frt 22 kr.
összesen	109 928 frt 30 kr.
visszafizet. 1896-ban	65 361 frt 79 kr.

maradt a mérleg szerint 44 566 frt 51 kr. vagy 16 858 frt 43 krral több, mint az előző évben.

Intézeti házuk értéke az előző években eszközölt leírások után a megállapított 66.000 frttal szerepel változatlanul a mérlegben.

Ingatlan számlán kimutatott 9993 frt 05 kr az általunk — követeléseink behajtása céljából — árverésen szerzett neuzinai és melencei földek vételárát képezi; e földeket valószínűleg még a folyó évben sikerülend ismét eladunk.

Pénztári forgalom:

Pénztári készlet 1896.	
jan. 1-én volt	15 403 frt 32 kr
Bevételek 1896-ban	7 827 905 frt 36 kr.
Összesen	7 843 308 frt 68 kr.
Kiadások	7 834 045 frt 64 kr.
Forgalom	15 577 354 frt 32 kr.
Pénztár készlet 1896.	
december 31-én volt	9 263 frt 04 kr.
és követelésünk az oszt. magy. banknál	7 378 frt 60 kr.

Betétek:

Allása 1895. végén	1 055 719 frt 97 kr.
1896. végén	939 930 frt 53 kr.
Kevesebb	115 789 frt 44 kr.

mint az előző évben. A nyereséyből a tartalék alapnak 100.000 frtra való kiegészítéséhez 2 334 frt és az igazgat. jutaléknak 2 524 frt 61 krral levonása után 20 387 frt 48 kr. áll a tisztelt közgyűlés rendelkezésére; ebből a tisztelettel felügyelő bizottsággal egyetértőleg indítványozunk 20 000 frtot vagy (szelvény) részvényenként 10 frtot a 22-ik számú szelvényért január 25-től kezdődőleg kifizetni és 387 frt 48 krt jótékony célokra az igazgatóság rendelkezésére bocsájtani.

Tisztelt közgyűlés! Jelen jelentésünk, valamint a felügyelő bizottság jelentésének tudomásul vétele mellett, kérjük a mérleg jóváhagyását, a nyereség felosztására vonatkozó indítványunkat elfogadni, a lefolyt üzletre a felügyelő bizottságnak, úgy nekünk a felmentvényt megadni, és végre a választmányból — működésük lejárta folytán — kilépő Schnitzler Lipót, Annau János, Novák J. C., Strasser Jakab és Billitz János urak helyett öt választmányi tagot három évre választani méltóztatásuk.

Szomorú kötelességet teljesítünk még, midőn intézeti ügyészünk, dr. Orsó Mátyásnak elhunytát hozzuk b. tudomására, ki több éven át intézetünk fejlődése érdekében buzgón fáradozott, javasoljuk emléket jegyzőkönyvileg megörökíteni szíveskedjék.

Intézeti ügyésznek ifj. dr. Demkó Pál urat választottuk meg. Nagybecskereken, 1897. évi január hó 7-én.

Az igazgatóság:

Franz J. L. vezér-igazgató.
Napholtz, Haidegger, Lövy, Daun.
A közgyűlés, mint említettük, Franz J. L. vezérigazgatónak eredménydus tevékenységéért jegyzőkönyvi köszönetet szavazott.

Táviratok.

Országgyűlés.

(A képviselőház ülése január 26-án.)
Budapest, jan. 26. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A képviselőházban ma sorra került a belügyminiszteri ültetésének költségvetése, melynek előadója Gajary Ödön, azt elfogadásra ajánlja.

Eötvös Károly szónokolt ezután, és pedig a közigazgatás államosítása ellen, míg Török Bertalan szabadelvű párti a reform szükségességét bizonyítja. Lepényi páter a költségvetés ellen beszél.

Ezután Tallián Béla tartotta szülőbeszédjét, ki sürgősnek tartja a reform behozatalát és a kormány figyelmét felhívja az alföldi agrárszociálizmusra, mely mindinkább tovaterjed nyugat felé.

Erre az elnök a vitát holnapra halasztotta.

A földrengés áldozatai.

Budapest, január 26. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A londoni lapoknak jelentése szerint Teheran közelében egy szigeten több mint ezer emberi hullát találtak, melyek a legutóbbi földrengés áldozatai voltak.

A tőzsdéről.

Budapest, jan. 26. (A nbecakereki Lloyd társulat távirata.) Kötetett buza őszire 7.57—60, buza tavaszra 8.12—14, buza május-juniusra 8.13—14. tengeri május-juniusra 3.94—96, zab 6.02—04, repce 11.20—30. A búzában a kínálat mérsékelte, vételkedv kedvező, forgalom 20.000 mm., az árak tartósaak.

Hirdetecsek.

164. szám. 1897. Zsombolyai járás főszolgabírója

Pályázati hirdetmény.

A zsombolyai járáshoz tartozó Nagy-Komlós községben üresedésben lévő segédjegyzői állásra, melylyel 400 frt évi fizetés van egybekötve, pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtnak, hogy szabályszerűen felszerelt elméleti képzettségüket és eddigi alkalmazásukat igazoló kérvényüket hozzámmal együtt február hó 16-ig annál is inkább benyújtsák, mert a később beérkező kérvényeket figyelembe venni nem fogom.

Jegyzői oklevéllel bírók előnyben részesítetnek.

Kelt Zsombolyán, 1897. évi január hó 18-án.

Fóris.
főszolgabíró.

137-33

Első magyar gazdasági gépgyár részvénytársulat.

Gőzcséplőink

a tökéletesség legmagasabb fokán állanak.

Magyarország legnagyobb és egyedül

gazdasági gépgyára

mely a gazdálkodáshoz szükséges

ÖSSZES

gazdasági gépeket gyártja.

Részletes árjegyzékkel és szakbarázó felvilágosítással díjmentesen szolgálok. Kérjük minden kérdéssel bizalommal hozzánk fordulni, készséggel adunk kimerítő és felvilágosító választ.

Czím:

Első magyar gazd. gépgyár részvény-társulat

BUDAPESTEN.

Czímre ügyelni tessék!

575. b. v. sz. 1896.

Árverési hirdetés.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirre teszi, hogy a törökbecsei tekintetes kir. járásbírótság 4988. polg. 1896. számú végzése által Himler H. thecsei lakos mint végrehajtató javára Bulov Milán kumáni lakos ellen 219 frt 60 kr tőke, ennek 1896. év július hó 25. napjától számítandó 5% kamatai s eddig összesen 50 frt 76 kr perköltség erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 440 frtra becsült 120 kereszt buza, 1 triedl, 1 kukoricza morzsoló gépből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 7420. polg. 1896. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Kumánon alperes lakásán, vagy a község házában leendő eszközlésére 1897. évi február hó 6-ik napjának d. e. 9 órája határidőül kitzüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérnek becsáron alul is eladni fognak.

Kelt T.-Becsén, 1897. évi január hó 8-ik napján.

Rankovits István,
kir. bir. végrehajtó.

143-1-1

1412. b. v. szám. 1896.

Árverési hirdetés.

Alulirt kiküldött bírósági végrehajtó ezennel közhirre teszi, hogy a nagybecskereki kir. tszéknek 1896. évi 7507. sz. végzése folytán Nagy Dezső dr. nbecskereki ügyvéd által képviselt özv. Orsó Mátyásné a kk. gyámja nagybecskereki lakos felperes részére Ladányi Lajos vállalkozó szegedi lakos alperes ellen 1800 frt követelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 1420 frtra becsült ingóságokra a nagybecskereki kir. bíróság 22770/1896. sz. végzésével a további eljárás elrendeltétvén, annak az alap és felülfoglaltatók követelése erejéig is, amennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna, Nagy-Becs-kereken a Ferencz József téren leendő megtartása határidőül 1897. évi február hó 5 ik napjának délelőtti 9 órája kitzüzetik, a mikor a bíróság lefoglalt kutfuró fabódé a benne levő fafelszereléssel, továbbá csövek, furórudak, vízszivattyu, emelőgép, vassodrony kötelek, szerszámok a legtöbbet ígérők készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéseig alulirt kiküldöttnél írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasztás, mert különben csak a vételár fölöslegére fognak utaltatni.

A törvényes határidő a hirdetésnek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítottatik.

Kelt Nagybecskerek, 1897. évi jan. hó 12. napján.

Simonich Zsigmond,
kir. bírósági végrehajtó.

141-1.1

289. szám. 1897.

182-3.2

Versenyárgyalási hirdetés.

A nagybecskereki m. kir. államépítészeti hivatal területén levő versetz-pancsovai állami közutakon 1897. és 1898. években eszközözlendő kavics-szállítás biztosítása végett a folyó 1897-ik évi február hó 12-én a kereskedelemügyi m. kir. miniszterium és fentnevezett államépítészeti

hivatal helyiségében zárt írásbeli ajánlatok útján versenytárgyalás tartatik.

Felhivatnak ennél fogva vállalkozni kívánók, hogy ajánlataikat a kereskedelemügyi m. kir. miniszter. um segédhivatalainak igazgatójához, vagy a fentemlített államépítészeti hivatalhoz czimezve legkésőbb a kitzüzetett tárgyalási nap délelőtti 10 órájáig nyujtsák be. A később beérkezett ajánlatok, valamint általában a bármikor beérkezett táviratok és utóajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

Az ajánlatok öt pecséttel zárt borítékban a czimezésen felül világosan kiírandó az államépítészeti hivatal és azon állami közut neve, melyre az ajánlat vonatkozik.

Az ajánlatok az államépítészeti hivatalban átvehető ajánlati és felosztási kimutatási minta szerint teendők meg.

Azon esetben, ha ajánlattevő a kereskedelemügyi miniszter ur 6 Nagyméltósága által elfogadott s az államépítészeti hivatalnál kitett kőmintától eltérő kőanyagot kívánna szállítani, — ennek saját pecsétjével ellátott két mintáját ajánlatához mellékelni, s egyuttal a felosztási kimutatás 7 rovatában a termelési helyet is megjelölni tartozik.

Az árnak a kereskedelemügyi miniszter 6 Nagyméltósága által elfogadott s az államépítészeti hivatalnál kitett mintával azonos vagy bár attól eltérő, de legalább is oly minőségű anyagra kell vonatkoznia.

A benyújtott ajánlatok vissza nem vonhatók s mindegyik ajánlattevő ajánlatának beadásától számított nyolcz hétig kötelezettségben marad.

Az állami közutaknak csupán egyes részeire tett ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

Ugy az ajánlat, mint a hozzá mellékelte felosztási kimutatás szabályszerű bélyeggel látandó el és mindkettő az ajánlattevő által aláírandó.

A bánatpénznek az állampénztárba vagy adóhivatalba történt kifizetését igazoló nyugta az ajánlathoz csatolandó.

A bánatpénznek a tárgyalásnál alapul szolgáló felosztási kimutatásban kitett mennyiség után az ajánlott árak összegének 5% át kell kitennie.

Készpénz vagy értékpapír az ajánlathoz nem melléklendő.

Azoknak az ajánlattevőknek, kiknek ajánlata el nem fogadtatott, bánatpénze az árlejtés eredménye feletti határozathozatal után fog kiadatni, illetve az intézkedés a kiadás iránt megtétetni.

A tett ajánlat vállalkozót azonnal, a kincstárt azonban csak azon naptól fogva

kötelezi, melyen azt kereskedelemügyi miniszter ur 6 Nagyméltósága elfogadja.

A szállítási szerződés és részletes feltételek, az ajánlati minta s ennek mellékelését képező felosztási kimutatás és kőminták az államépítészeti hivatalnál a szokott hivatalos órákban átvehető, illetve megtekinthetők.

Kelt Nagybecskereken, 1897. évi január hó 18-án.

M. kir. államépítészeti hivatal.

259. sz. 1897.

120-33

Bérbeadási hirdetés.

Torontál vármegye törvényhatósági bizottságának 1896. évi 2020. kgy. 48069. számú határozatával a módosított th. közuton levő csávosi Temeshidon gyakorlandó vámszedés bérbeadása elrendeltetett.

A fentemlített bérletnek két évre leendő biztosítása céljából 1897. évi február hó 3-ik napjának d. e. 10 órája a nagybecskereki m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi bérlet elvállalására vonatkozó és az ajánlatuk után számítandó 5% bánatpénzzel ellátott, zárt ajánlataikat kitzüzetett nap 1/10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább nyujtsák be, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó bérletre vonatkozó feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Tájékoztatásul közöltetik, hogy az 1896. évben eszközölt forgalmi észlelés szerint a hidon át napi átlagként 296 kocsis 613 befogott vonóállattal közlekedett ide nem számítva a hajtott jóságot.

A nagyméltóságu kereskedelemügyi m. kir. miniszter urnak 1895. évi 8086. számú rendeletével a következő vámdíjak szedhetők.

1 szekér 1 vonóállattal	3 kr.
minden további vonóállat után	2 kr.
Ló és szarvasmarha darabja után	2 kr.
Juh, sertés, bárány és süldő malacz u án	1 kr.
Gőzmozdony és cséplőgép után (minden befogott vonóállat után külön 2 kr.)	50 kr.

Nagybecskerek, 1897. évi január hó 16-án.

M. kir. államépítészeti hivatal.

◆ Telefon 35. szám. ◆

◆ Telefon 35. szám. ◆

KURLÄNDER IMRE

Nagybecskerek, Korona-utca 585/II. szám, a gőzmalommal szemben.

Elsőrendű

száraz tűzifa

azonkívül valódi szagtalan

porosz köszén

Wildenscheinsegen-Richterhof-féle bányából.

28-28.8